

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

02.06.2016 № 2987/0/10-16/20

На № 04-15/09-573 від 23.05.2016

Про розгляд депутатського запиту
народних депутатів України
Королевської Н. Ю., Павленка Ю. О. та
Солода Ю. В.

**Комітет Верховної Ради України
з питань екологічної політики,
природокористування та
ліквідації наслідків
Чорнобильської катастрофи**

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів, Міністерством екології та природних ресурсів, Міністерством охорони здоров'я та Пенсійним фондом України на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України Розенка П. В. від 27.05.2016 № 15335/5/1-16 розглянуло депутатський запит народних депутатів України Королевської Н. Ю., Павленка Ю. О. та Солода Ю. В. до Голови Верховної Ради України А. Парубія щодо підтримки рішення п'ятої сесії VII скликання Коростенської міської ради з нагоди 30-х роковин Чорнобильської катастрофи.

Про створення на державному рівні комітету з реалізації державної політики у сфері соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи

Мінсоцполітики відповідно до покладених на нього завдань здійснює політику, зокрема, щодо соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Верховною Радою України 17.03.2016 прийнято Закон України про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (щодо соціального захисту постраждалих осіб) № 1036-VIII, який 22.03.2016 направлено на підпис Президентіві України.

Цим Законом запропоновано уточнювальні зміни до ряду статей, що гарантують пільги постраждалим громадянам та дітям, які проживали на території, що до 01.01.2015 вважалось зоною посиленого радіоекологічного контролю.

У зв'язку із застосуванням Президентом України права вето цей Закон відхилено, Мінсоцполітики повернулося до опрацювання питання внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які

постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – Закон).

На виконання протоколу № 1 засідання Урядового комітету з питань гуманітарного розвитку та соціальної політики від 12.01.2016 та з метою підвищення рівня пенсійного забезпечення Мінсоцполітики разом із громадськими організаціями розроблено проект Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, яким передбачається збільшення мінімальних пенсійних виплат, додаткових пенсій усім інвалідам, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою, та дітям-інвалідам.

Зазначений законопроект, опрацьований із заінтересованими центральними органами виконавчої влади, було подано на розгляд Кабінету Міністрів України (лист Мінсоцполітики від 14.03.2016 № 1229/0/10-16/039).

У зв'язку з набуттям повноважень новосформованим Кабінетом Міністрів України та відповідно до пункту 2 § 40 Регламенту Кабінету Міністрів України Мінсоцполітики надіслало зазначений проект акта заінтересованим центральним органам виконавчої влади для перепогодження (лист від 25.04.2016 № 6097/0/14-16/039).

Статтею 2 Закону України „Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи” визначено критерії, за якими територія визнається радіоактивно забрудненою.

Згідно з даними дозиметричної паспортизації за 2000–2008-й та 2011 роки і експертних висновків про радіологічний стан (відповідно до кількості областей) у 2 163 населених пунктах, перелік яких узгоджено з усіма суб'єктами експертизи (Національною академією наук України; центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах охорони здоров'я, управління зоною відчуження та зоною безумовного (обов'язкового) відселення, охорони навколишнього природного середовища, безпеки використання ядерної енергії, нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі) та схвалено Національною комісією з радіаційного захисту населення України, критеріям зонування, що передбачені чинним законодавством, відповідають 111 населених пунктів у зоні гарантованого добровільного відселення.

Разом з тим на сьогодні є чинним Перелік населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.07.1991 № 106 „Про організацію виконання постанов Верховної Ради Української РСР про порядок введення в дію законів Української РСР „Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи” та „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі – Перелік).

Відповідно до Переліку, до радіоактивно забруднених належать 1 003 населені пункти 7 областей України, з яких:

76 населених пунктів – до зони відчуження;

86 населених пунктів – до зони безумовного (обов'язкового) відселення;
841 населений пункт – до зони гарантованого добровільного відселення.

Тобто відповідно до експертних висновків із 927 населених пунктів зон безумовного (обов'язкового) та гарантованого добровільного відселення лише 111 населених пунктів зони гарантованого добровільного відселення потребуватимуть відповідних видатків із державного бюджету, насамперед на проведення реабілітаційних заходів та екологічного оздоровлення території.

Таким чином, загальнодержавна програма подолання наслідків Чорнобильської катастрофи (далі – загальнодержавна програма) повинна базуватися на новій законодавчій базі та охоплювати лише ті населені пункти, рівень забруднення яких відповідає критеріям, визначеним статтею 2 Закону України „Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

Першим етапом розроблення загальнодержавної програми є підготовка нового переліку населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення. Мінприроди підготовлено проект постанови Кабінету Міністрів України „Про перелік населених пунктів, віднесених до зон радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи”, який узгоджено з усіма зацікавленими центральними органами виконавчої влади. Разом з тим Міністерство юстиції України в експертному висновку зазначило, що Закон України від 03.02.2004 № 1411-IV „Про віднесення деяких населених пунктів Волинської та Рівненської областей до зони гарантованого добровільного відселення” має вищу юридичну силу, ніж зазначений проект постанови Кабінету Міністрів України, тому умовою для її прийняття є скасування вищевказаного Закону.

Мінприроди підготовлено проект Закону України „Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України „Про віднесення деяких населених пунктів Волинської та Рівненської областей до зони гарантованого добровільного відселення”, який у зв'язку зі зміною складу Уряду проходить процедуру повторного узгодження з центральними органами виконавчої влади.

Питання збереження існуючої мережі спеціалізованих медичних закладів, що надають медичну допомогу особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, врегульовано пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 04.10.1996 № 1218 „Про затвердження переліку спеціалізованих медичних закладів, що забезпечують лікування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, відповідно до якого обласним, Київській міській державним адміністраціям надано повноваження визначати перелік регіональних спеціалізованих медичних закладів для лікування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Крім того, прийняття рішень про створення, ліквідацію, реорганізацію та перепрофілювання підприємств, установ та організацій комунальної власності відповідних територіальних громад, у тому числі комунальних закладів охорони здоров'я, згідно із Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” належить до повноважень відповідних територіальних громад.

Що стосується безоплатного лікування осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, то порядок пільгового забезпечення зазначеної категорії осіб медикаментами визначено постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 № 1303 „Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань”, згідно з пунктом 2 якої у разі амбулаторного лікування осіб відпуск лікарських засобів безоплатно і на пільгових умовах провадиться аптеками за рецептами, виписаними лікарями лікувально-профілактичних закладів за місцем проживання осіб.

Безоплатно і на пільгових умовах відпускаються лікарські засоби, зазначені в переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.1996 № 1071 „Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету”.

Фінансування пільгового відпуску медикаментів для забезпечення осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у разі амбулаторного лікування за рецептами лікарів здійснюється за кошти міських бюджетів на виконання бюджетної програми „Пільги на медичне обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”.

Видатки, пов'язані з пільговим медичним обслуговуванням осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, розподіляються між місцевими бюджетами відповідно до Формули розподілу обсягів міжбюджетних трансфертів між державним бюджетом та місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2010 № 327 „Деякі питання врегулювання міжбюджетних відносин”.

Згідно з додатком 3 до Закону України „Про Державний бюджет України на 2016 рік” Міністерству охорони здоров'я як головному розпоряднику бюджетних коштів затверджено нову бюджетну програму КПКВК 2301490 „Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”, якою передбачено 58 218,3 тис. грн для:

- надання медичної допомоги громадянам, захворювання яких пов'язані з наслідками Чорнобильської катастрофи, та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у закладах охорони здоров'я державної та комунальної форм власності;
- придбання ліків, витратних матеріалів медичного призначення, реактивів для стаціонарів спеціалізованих лікувальних закладів, що надають медичну допомогу громадянам.

Проблемним питанням забезпечення медичною допомогою осіб, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, залишається брак коштів, що передбачаються у державному бюджеті.

У зв'язку з цим Міністерство охорони здоров'я звернулось до Міністерства фінансів з пропозицією щодо збільшення обсягів фінансування зазначеної бюджетної програми.

Що стосується питання скасування податку на доходи фізичних осіб в розмірі 15 % відсотків, що стягується з пенсій інвалідів-чорнобильців, то згідно з підпунктом 164.2.19 пункту 164.2 статті 164 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) базою оподаткування у 2016 році є, зокрема, суми пенсій або щомісячного довічного грошового утримання отримуваних платником податків з Пенсійного фонду України чи державного бюджету, що перевищує 4 134,0 грн на місяць.

Ставка податку становить 15 % бази оподаткування щодо перевищення суми пенсії, щомісячного довічного грошового утримання (пункт 167.4 статті 167 Кодексу).

Водночас повідомляємо, що 19.05.2016 Верховною Радою України схвалено у першому читанні проект Закону України „Про внесення змін до Податкового Кодексу України щодо звільнення від оподаткування пенсій” (реєстр. № 4542), яким пропонується скасування оподаткування пенсій для всіх категорій громадян України.

Законопроектом пропонується шляхом внесення змін до Кодексу звільнити від оподаткування податком на доходи фізичних осіб суми пенсій або щомісячного довічного утримання, отримуваних платником податків з Пенсійного фонду України чи державного бюджету згідно із законом.

Мінсоцполітики опрацьовує питання внесення змін до Закону, зокрема, до статті 30, в частині забезпечення потерпілих дітей віком до 10 років путівками на санаторно-курортне лікування.

Відповідно до статті 55 Закону особам, які працювали або проживали на територіях радіоактивного забруднення, в тому числі жінкам, пенсії призначаються зі зменшенням пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування”.

Закон № 3668-VI щодо реформування пенсійної системи було спрямовано, зокрема, й на збалансування солідарної системи пенсійного страхування.

Подальша реалізація пенсійної реформи дасть змогу покращити пенсійне забезпечення пенсіонерів, створити умови для фінансової стабільності Пенсійного фонду України і впровадження II рівня пенсійної системи – обов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування.

Разом з тим одним із заходів пенсійної реформи, що запроваджена в Україні з 01.10.2011, є підвищення пенсійного віку для жінок.

Такий крок було зроблено з метою нівелювання негативного впливу старіння населення України на бюджет Пенсійного фонду України, який протягом останніх років є дефіцитним, а також для збалансування солідарної системи пенсійного страхування у середньостроковій перспективі.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1317 „Питання медико-соціальної експертизи” медико-соціальна

експертиза проводиться особам, які звертаються для визначення стійкої втрати працездатності (інвалідності), за направленням лікувально-профілактичного закладу охорони здоров'я за місцем проживання після проведення діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм чи вродженими вадами, які спричиняють обмеження життєдіяльності та працездатності. Медико-соціальну експертизу проводять медико-соціальні експертні комісії (далі – комісії), з яких утворюються в установленому порядку центри (бюро), що належать до закладів охорони здоров'я при структурних підрозділах охорони здоров'я обласних, Київської міської державних адміністрацій. Комісії утворюються за територіальним принципом: обласні; центральна міська у м. Києві; міські, міжрайонні, районні.

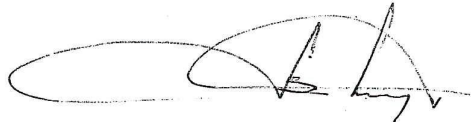
Міські та районні комісії утворюються з розрахунку – одна комісія на 100 тис осіб віком 18 років і старше, міжрайонні – у районах і містах з кількістю населення менше як 100 тисяч. В областях компактного проживання постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС (Київська, Житомирська, Рівненська, Волинська, Черкаська, Львівська) та м. Києві функціонують спеціалізовані радіологічні медико-соціальні експертні комісії.

При Міністерстві охорони здоров'я функціонує Центральна медико-соціальна експертна комісія МОЗ України.

У зв'язку з цим створення комісії з перевірки діяльності медико-соціальних експертних комісій МОЗ України вважає за недоцільне.

Народних депутатів України Королевську Н. Ю., Павленка Ю. О., Солода Ю. В. та Коростенську міську раду Житомирської області поінформовано окремими листами.

Заступник Міністра

В. Мушинін